

**Đáp án chuyên đề:
Đường thẳng và mặt phẳng song song - Hình học 11**

31.

a) Ta có $\begin{cases} MN \parallel AC \\ AC \subset (SAC) \end{cases} \Rightarrow MN \parallel (SAC).$

b) G_1, G_2 lần lượt là trọng tâm các tam giác

SAB và SBC nên

$$\frac{SG_1}{SM} = \frac{SG_2}{SN} = \frac{2}{3} \Rightarrow G_1G_2 \parallel MN \text{ mà}$$

$$MN \parallel AC \Rightarrow G_1G_2 \parallel AC.$$

Vậy $\begin{cases} G_1G_2 \parallel AC \\ AC \subset (SAC) \end{cases} \Rightarrow G_1G_2 \parallel (SAC).$

c) Ta có $\begin{cases} B \in (ABC) \cap (BG_1G_2) \\ NM \subset (ABC) \\ G_1G_2 \subset (BG_1G_2) \\ MN \parallel G_1G_2 \end{cases}$

$$\Rightarrow (ABC) \cap (BG_1G_2) = d \parallel MN \parallel G_1G_2, B \in d.$$

32. a) Ta có $\frac{SM}{SA} = \frac{SN}{SB} \Rightarrow MN \parallel AB$

Vậy $\begin{cases} MN \parallel AB \\ AB \subset (ABCD) \end{cases} \Rightarrow MN \parallel (ABCD).$

b) Tương tự $\frac{SM}{SA} = \frac{PD}{AD} \Rightarrow SD \parallel MP$

mà $MP \subset (MNP) \Rightarrow SD \parallel (MNP).$

c) Kẻ $NR \parallel BC, R \in SC$, kẻ

$RQ \parallel SB, Q \in BC$ thì ta có

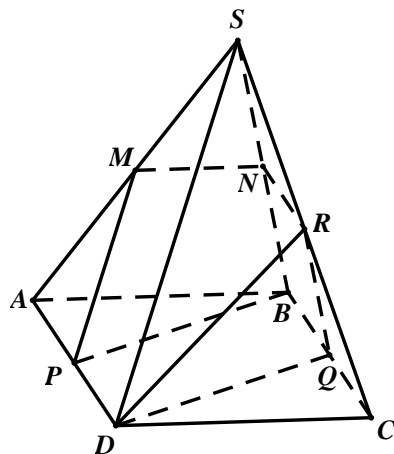
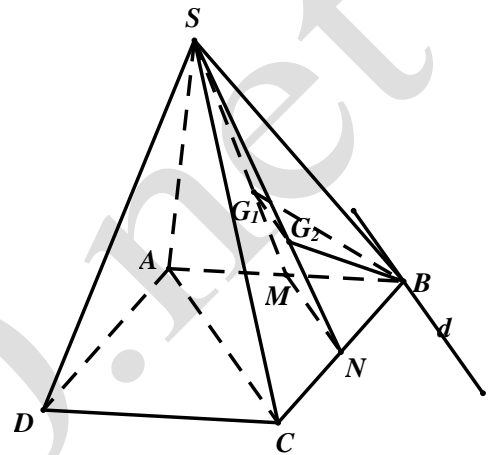
$$\frac{SN}{SB} = \frac{SR}{SC} \quad (1) \text{ và } \frac{SR}{SC} = \frac{BQ}{BC} \quad (2),$$

mặt khác $\frac{SN}{SB} = \frac{PD}{AD} \quad (3).$

Từ (1),(2),(3) ta có

$$\frac{BQ}{BC} = \frac{PD}{AD} \Rightarrow BQ = PD.$$

Lại có $NR = BQ \Rightarrow NR = PD$

Thêm nữa $\begin{cases} NR // BQ \\ PD // BQ \end{cases} \Rightarrow NR // PD$ nên PDRN là hình bình hành, từ đó ta có

$$\begin{cases} NP // DR \\ DR \subset (SCD) \end{cases} \Rightarrow DR // (SCD).$$

33. Gọi (P) là mặt phẳng qua O và song song với AB và SC

$$\text{Ta có } \begin{cases} O \in (P) \cap (SAC) \\ SC \subset (SAC) \\ SC // (P) \end{cases}$$

$$\Rightarrow (SAC) \cap (P) = OM // SC, O \in SA.$$

Tương tự

$$\begin{cases} N \in (SAB) \cap (P) \\ AB \subset (SAB) \\ AB // (P) \end{cases}$$

$$\Rightarrow (SAB) \cap (P) = MN // AB, N \in SB.$$

$$\begin{cases} P \in (P) \cap (SBC) \\ SC \subset (SBC) \\ SC // (P) \end{cases} \Rightarrow (SBC) \cap (P) = NP // SC,$$

$$P \in BC.$$

Trong (ABCD) gọi $Q = PO \cap AD$ thì thiết diện là tứ giác MNPQ.

$$34. \text{ Ta có } \begin{cases} M \in (\alpha) \cap (ABCD) \\ (\alpha) // BD \\ BD \subset (ABCD) \end{cases}$$

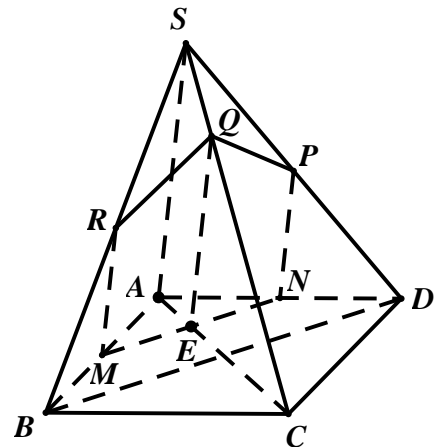
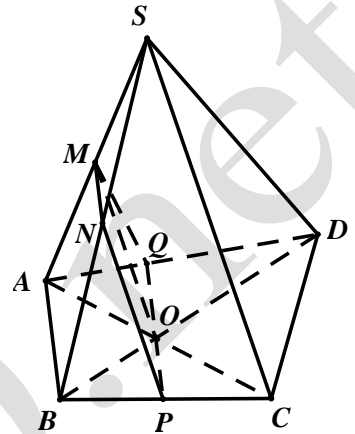
$$\Rightarrow (\alpha) \cap (ABCD) = MN // BD, N \in AD$$

Tương tự $(\alpha) \cap (SAD) = NP // SA, P \in SD$

$$(\alpha) \cap (SAB) = MR // SA, R \in SB$$

Gọi $E = MN \cap AC$ thì $(\alpha) \cap (SAC) = EQ // SA, Q \in SC$

Thiết diện là ngũ giác MNPQR.

35. Ta có
$$\begin{cases} M \in (\alpha) \cap (SBC) \\ SC \subset (SBC) \\ SC \parallel (\alpha) \end{cases}$$

$\Rightarrow (\alpha) \cap (SBC) = MP \parallel SC, P \in BC.$

Tương tự $(\alpha) \cap (SCD) = NQ \parallel SC, Q \in SD$

Trong $(ABCD)$ gọi $I = AC \cap PN$ thì

$(\alpha) \cap (SAC) = IT \parallel SC, T \in SA$

Thiết diện là ngũ giác $MPNQT$.

36.

a) Gọi $I = AO \cap BC, J = AO' \cap BD$ ta có

$(AOO') \cap (BCD) = IJ$ do đó

$OO' \parallel (BCD) \Leftrightarrow OO' \parallel IJ$

$\Leftrightarrow \frac{OA}{OI} = \frac{O'A}{O'J} \quad (1).$

Mặt khác ta có $\frac{OA}{OI} = \frac{AB}{BI} \quad (2)$

$\frac{O'A}{O'J} = \frac{AB}{BJ} \quad (3).$ Từ (1),(2),(3) suy ra

$BI = BJ.$

Lại có $\frac{IB}{IC} = \frac{AB}{AC} \Rightarrow \frac{IB}{BC} = \frac{AB}{AB+AC}$

và $\frac{JB}{JD} = \frac{AB}{AD} \Rightarrow \frac{JB}{BD} = \frac{AB}{AB+AD}$

nên $IB = JB \Leftrightarrow \frac{AB \cdot BC}{AB+AC} = \frac{AB \cdot BD}{AB+AD}$

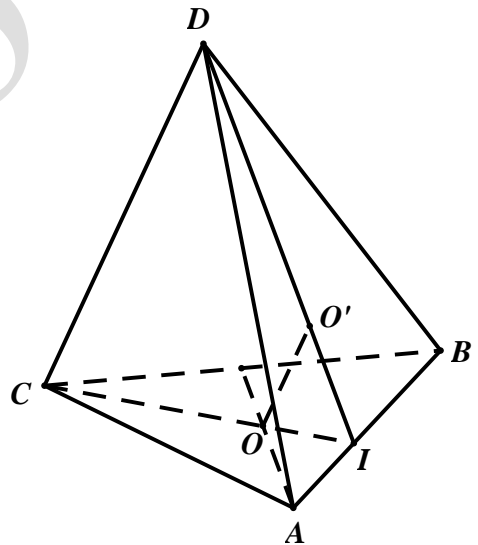
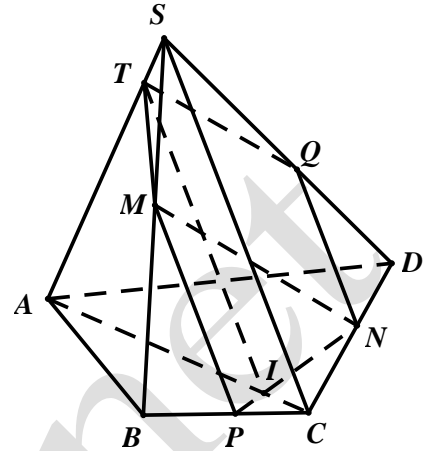
$\Leftrightarrow \frac{BC}{BD} = \frac{AB+AC}{AB+AD} \quad (1).$

b) Trường hợp $OO' \parallel (BCD)$ và

$OO' \parallel (ACD)$ thì ta có

$$\begin{cases} (BCD) \cap (ACD) = CD \\ OO' \parallel (BCD) \\ OO' \parallel (ACD) \end{cases} \Rightarrow OO' \parallel CD.$$

Vì vậy OO' và CD đồng phẳng.

Xét ba mặt phẳng $(ABC), (ABD), (CDOO')$
 đôi một cắt nhau theo ba giao tuyến là
 AB, CO, DO' nên ba giao tuyến này đồng
 quy. Gọi I là điểm đồng quy này thì I là chân
 các đường phân giác của các góc C, D trong
 các tam giác CAB, DAB tương ứng. Theo tính
 chất đường phân giác ta có: $\frac{IA}{IB} = \frac{DA}{DB}$ và

$$\frac{IA}{IB} = \frac{CA}{CB}$$

suy ra $\frac{DA}{DB} = \frac{CA}{CB} \Rightarrow \frac{BC}{BD} = \frac{AC}{AD}$ (2)

Kết hợp với đẳng thức (1) ta có

$$\frac{BC}{BD} = \frac{AB+AC}{AB+AD} = \frac{AC}{AD} = \frac{AB+AC-AC}{AB+AD-AD} = \frac{AB}{AB} = 1 \text{ (Tính chất dãy tỉ số bằng nhau).}$$

Vậy $BC=BD, AC=AD$.

37. a) Gọi $O=AC \cap BD, I=SO \cap AM$.

$$\text{Ta có } \begin{cases} BD \parallel (\alpha) \\ BD \subset (SBD) \\ I \in (\alpha) \cap (SBD) \end{cases} \Rightarrow (\alpha) \cap (SBD) = EF \parallel BD, E \in SB, F \in SD, I \in EF$$

Thiết diện là tứ giác $AEMF$.

b) Do O, M lần lượt là trung điểm
 của AC, SC nên I là trọng tâm của

tam giác $SAC \Rightarrow \frac{IS}{IO} = \frac{2}{3}$, mặt khác

$EF \parallel BD$ nên

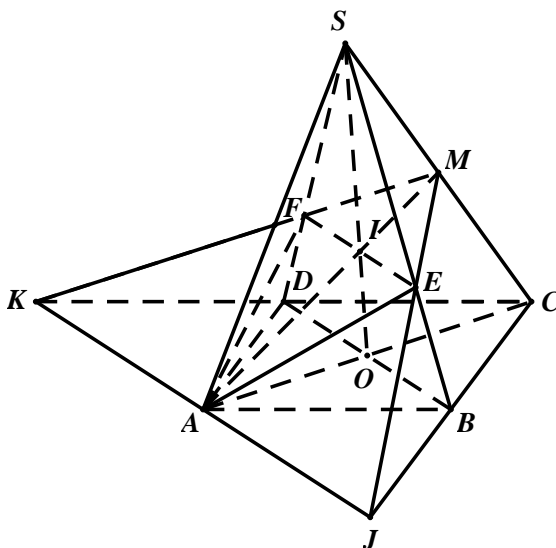
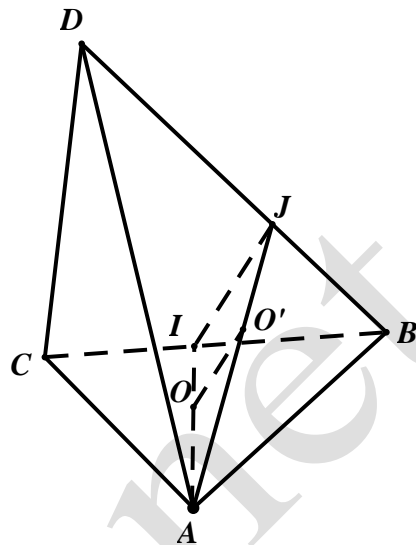
$$\frac{SE}{SB} = \frac{SF}{SD} = \frac{SI}{SO} = \frac{2}{3}$$

Từ đó ta có

$$\frac{S_{\Delta SME}}{S_{\Delta SBC}} = \frac{SM}{SC} \cdot \frac{SE}{SB} = \frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} = \frac{1}{3}$$

Và $\frac{S_{\Delta SMF}}{S_{\Delta SCD}} = \frac{SM}{SC} \cdot \frac{SF}{SD} = \frac{1}{3}$.

c) Dễ thấy K, A, J là điểm chung của
 hai mặt phẳng $(ABCD)$ và (α) nên

chúng thẳng hàng. Gọi $d = (\alpha) \cap (ABCD)$ thì $\begin{cases} BD \parallel (\alpha) \\ BD \subset (ABCD) \end{cases} \Rightarrow d \parallel BD$, mà

$BD \parallel EF \Rightarrow d \parallel EF$.

Vậy K, A, J thuộc đường thẳng d song song với EF .

38.

a)

Ta có $\begin{cases} M \in (ABM) \cap (SCD) \\ AB \parallel (SCD) \\ AB \subset (ABM) \end{cases} \Rightarrow (ABM) \cap (SCD) = IJ \parallel AB \parallel CD,$

$M \in IJ, I \in SD, J \in SC$.

Gọi $E = SN \cap AB, F = SM \cap CD \Rightarrow EF = (SMN) \cap (ABCD)$.

b) Do M, N là trọng tâm của các tam giác SCD và SAB nên

$\frac{SM}{SF} = \frac{2}{3}, \frac{SN}{SE} = \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{SM}{SF} = \frac{SN}{SE} \Rightarrow MN \parallel EF, EF \subset (ABCD) \Rightarrow MN \parallel (ABCD)$.

c) Ta có $IJ \parallel CD \Rightarrow \frac{SI}{SD} = \frac{SM}{SF} = \frac{SN}{SE}$

$\Rightarrow IN \parallel DE, DE \subset (ABC)$

$\Rightarrow MN \parallel (ABCD)$.

d) Gọi $\Delta = (SAB) \cap (SCD)$

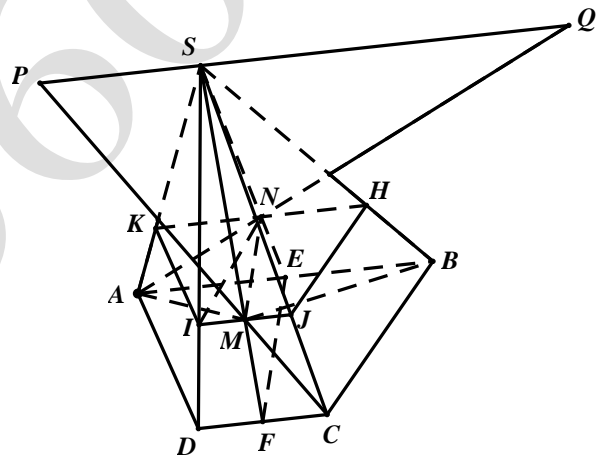
$P = CM \cap \Delta \Rightarrow \begin{cases} P \in \Delta \subset (SAB) \\ P \in CM \end{cases}$

$\Rightarrow P = CM \cap (SAB)$.

Tương tự gọi $Q = AN \cap \Delta$ thì

$Q = AN \cap (SCD)$.

Ta có S, P, Q thuộc Δ nên chúng thẳng hàng.

39. a) Trong $(ABCD)$ gọi d là đường thẳng đi qua A và song song với BD thì d cố định

Ta có $\begin{cases} A \in (\alpha) \\ A \in d \Rightarrow d \subset (\alpha) \\ d \parallel BD \end{cases}$. Vậy (α) luôn chứa đường

thẳng d cố định.

b) Gọi $I = AM \cap HK$, thế thì $\frac{SB}{SH} = \frac{SD}{SK} = \frac{SO}{SI}$ nên

$$\frac{SB}{SH} + \frac{SD}{SK} = \frac{2SO}{SI} \quad (1).$$

Gọi N là trung điểm của MC , ta có

$$\begin{aligned} \frac{SC}{SM} &= \frac{SN+NC}{SM} = \frac{SN}{SM} + \frac{NC}{SM} \\ &= \frac{SN}{SM} + \frac{SN-SM}{SM} = 2\frac{SN}{SM} - 1 = 2\frac{SO}{SI} - 1 \quad (2). \end{aligned}$$

Từ (1),(2) ta có $\frac{SB}{SH} + \frac{SD}{SK} - \frac{SC}{SM} = 2\frac{SO}{SI} - \left(2\frac{SO}{SI} - 1\right) = 1$.

c) Xét các mặt phẳng $(\alpha), (SAB), (SCD)$ ta thấy

$$(\alpha) \cap (SAB) = AH, (\alpha) \cap (SCD) = MK,$$

$$(SAB) \cap (SCD) = d \parallel AB \parallel CD.$$

Do đó nếu $AH \parallel MK \Rightarrow AH \parallel MK \parallel d$

$\Rightarrow AH \parallel AH$ (vô lí).

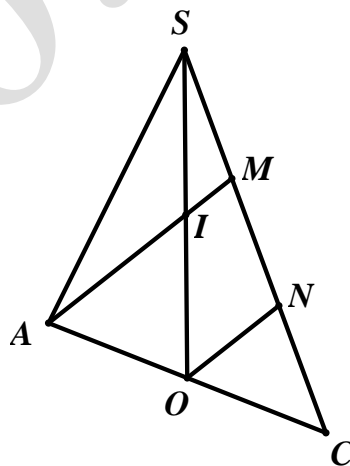
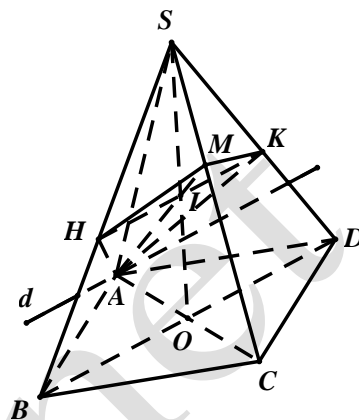
Tương tự, Nếu $AK \parallel MH$ cũng dẫn đến vô lí.

Vậy thiết diện không thể là hình thang.

40. Giả sử (α) cắt các cạnh AC, CB, BD, DA theo thứ tự tại M, N, P, Q thì $MNPQ$ là hình bình hành.

Ta có $MN \parallel AB \parallel PQ$ và $MQ \parallel CD \parallel NP$

$$\text{Do đó } \frac{MN}{AB} = \frac{CN}{CB} \Rightarrow MN = \frac{CN \cdot AB}{CB} = \frac{a}{b} CN$$

Tương tự $\frac{NP}{CD} = \frac{BN}{BC} \Rightarrow NP = \frac{CD \cdot BN}{BC} = \frac{a}{b} BN$.

Để MNPQ là hình thoi ta phải có

$MN = NP \Rightarrow CN = BN$ hay N là trung điểm của BC. Từ đó ta suy ra được M, P, Q cũng là trung điểm của các cạnh AC, BD, AD.

Ta có $BM^2 = \frac{BA^2 + BC^2}{2} - \frac{AC^2}{4} = \frac{2(a^2 + b^2) - c^2}{4}$.

Tương tự $DM^2 = \frac{2(a^2 + b^2) - c^2}{4}$
 $\Rightarrow BM = DM \Rightarrow MP \perp DB$, do đó

$$MP^2 = BM^2 - BP^2 = \frac{2(a^2 + b^2) - c^2}{4} - \frac{c^2}{4} = \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2}$$

Tương tự ta tính được $NQ^2 = \frac{a^2 + c^2 - b^2}{2}$.

Vậy $S_{MNPQ} = MP \cdot NQ = \frac{1}{2} \sqrt{(a^2 + b^2 - c^2)(a^2 + c^2 - b^2)}$

41. a) Ta có $\begin{cases} M \in (\alpha) \cap (ACD) \\ CD \subset (ACD) \\ CD \parallel (\alpha) \end{cases} \Rightarrow (\alpha) \cap (ACD) = MN \parallel CD, N \in AC$

Tương tự $(\alpha) \cap (BCD) = PQ \parallel CD, Q \in BD$.

Thiết diện là tứ giác MNPQ.

Vì $\begin{cases} MN \parallel CD \\ PQ \parallel CD \end{cases} \Rightarrow MN \parallel PQ$ nên MNPQ là

hình thang.

Để thấy $DQ = CP = x$, $DM = a - x$, Áp dụng định lý cô sin cho tam giác DMQ ta có

$$MQ^2 = DM^2 + DQ^2 - 2DM \cdot DQ \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow MQ^2 = x^2 + (a - x)^2 - 2x(a - x) \frac{1}{2}$$

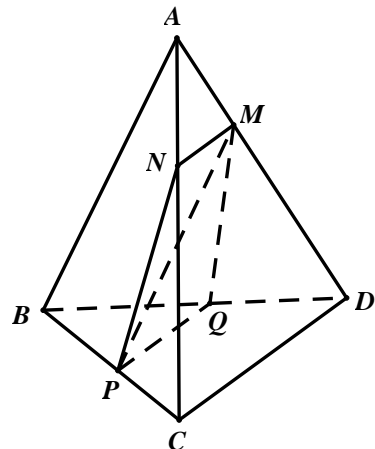
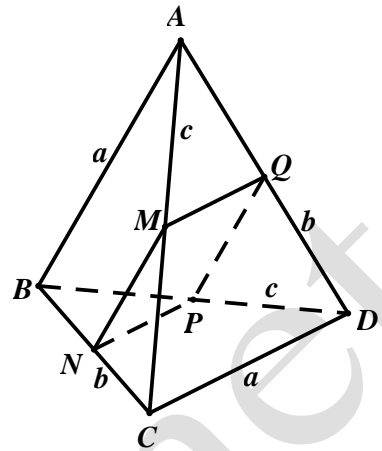
$$= 3x^2 - 3ax + a^2 \Rightarrow MQ = \sqrt{3x^2 - 3ax + a^2}$$

Tương tự ta cũng tính được

$$NP = \sqrt{3x^2 - 3ax + a^2} \Rightarrow MP = NQ$$

Vậy MNPQ là hình thang cân. Để thấy $MN = x, PQ = a - x$, đường cao hình

$$\text{thang } h = \frac{1}{2} \sqrt{8x^2 - 8ax + 3a^2}$$

$$S_{MNPO} = \frac{1}{2}[a + (a-x)] \cdot \frac{1}{2}\sqrt{8x^2 - 8ax + 3a^2} = \frac{1}{2}a\sqrt{8x^2 - 8ax + 3a^2}.$$

b) Ta có $S_{MNPO} = \frac{1}{2}a\sqrt{8x^2 - 8ax + 3a^2} = \frac{1}{2}a\sqrt{8\left(x - \frac{a}{2}\right)^2 + a^2} \geq \frac{a^2}{2}$

Vậy $\min S_{MNPO} = \frac{a^2}{2} \Leftrightarrow x = \frac{a}{2}$.

42.

a) Ta có $\begin{cases} AB \parallel CD \\ CD \subset (SCD) \end{cases} \Rightarrow AB \parallel (SCD).$

Do đó $\begin{cases} AB \parallel (SCD) \\ AB \subset (\alpha) \\ (\alpha) \cap (SCD) = MN \end{cases} \Rightarrow MN \parallel AB, \text{ hay } ABMN \text{ là hình thang.}$

b) Ta có $I = AM \cap BN \Rightarrow \begin{cases} I \in AM \subset (SAC) \\ I \in BN \subset (SBD) \end{cases}$.

Gọi $O = AC \cap BD$

$\Rightarrow SO = (SAC) \cap (SBD)$, thế thì

$I \in SO$ cố định.

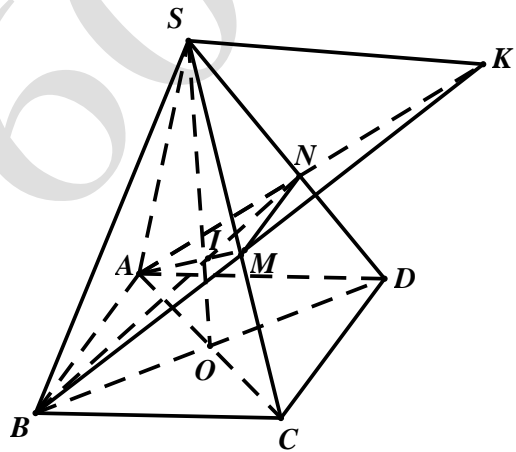
c) Lập luận tương tự câu b) ta được K thuộc giao tuyến của hai mặt phẳng (SAD) và (SBC) .

Vì $MN \parallel AB \Rightarrow \frac{AB}{MN} = \frac{BM}{MK}$

Tương tự $SK \parallel BC \Rightarrow \frac{BC}{SK} = \frac{MB}{MK}$

suy ra $\frac{AB}{MN} - \frac{BC}{SK} = 0$ không đổi.

43. a) Gọi $J = AC' \cap A'C$ thì IJ là đường trung bình của tam giác $C'B'A$ nên $IJ \parallel AB'$.

Vậy $\begin{cases} IJ \subset (A'IC) \\ AB' \parallel IJ \end{cases} \Rightarrow AB' \parallel (A'IC).$

b) Ta có $\begin{cases} AB' \parallel (A'IC) \\ AB' \subset (MA'B) \\ (MA'B) \cap (A'IC) = PQ \end{cases} \Rightarrow PQ \parallel A'B.$

Đặt $\frac{A'M}{A'C'} = x \ (0 < x < 1).$

Ta có $\frac{S_{\Delta A'PQ}}{S_{\Delta A'IC}} = \frac{A'P \cdot A'Q}{A'C \cdot A'I}$

Do $A'M \parallel AC$ nên $\frac{A'P}{A'C} = \frac{A'M}{AC} = x$. Gọi N là

trung điểm của AC' thì ta có $\frac{A'Q}{A'I} = \frac{A'M}{A'N} = \frac{A'M}{A'C' - NC'} = \frac{A'M}{A'C' - \frac{1}{2}C'M}$

$$= \frac{A'M}{A'C' - \frac{1}{2}(A'C' - A'M)} = \frac{2A'M}{A'C' + A'M} = \frac{2 \frac{A'M}{A'C'}}{1 + \frac{A'M}{A'C'}} = \frac{2x}{1+x}$$

$$\Rightarrow \frac{S_{\Delta A'PQ}}{S_{\Delta A'IC}} = \frac{2x^2}{1+x}.$$

Do đó $\frac{S_{\Delta A'PQ}}{S_{\Delta A'IC}} = \frac{2}{9} \Leftrightarrow \frac{2x^2}{1+x} = \frac{2}{9} \Leftrightarrow 9x^2 - x - 1 = 0 \Leftrightarrow x = \frac{1 + \sqrt{37}}{18}.$

Vậy để $S_{\Delta A'PQ} = \frac{2}{9} S_{\Delta A'IC}$ thì M nằm trên $A'C'$ sao cho $A'M = \frac{1 + \sqrt{37}}{18} A'C'.$

44.

a) Gọi M là trung điểm của cạnh AC thì $\frac{IM}{IB} = \frac{1}{3}$ và $\frac{MG}{MC'} = \frac{1}{3}.$

Do đó $\frac{IM}{IB} = \frac{MG}{MC'} \Rightarrow IG \parallel BC'$

Vậy $IG \parallel BC' \subset (ABC')$

$\Rightarrow IG \parallel (ABC').$

b)

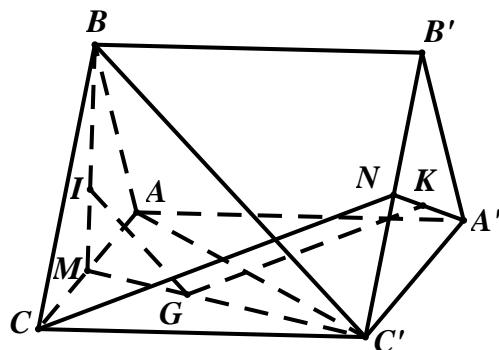
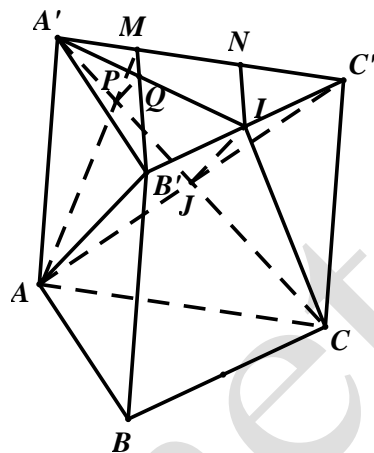
Để thấy C, G, A' thẳng hàng và

$$AC \parallel A'C' \Rightarrow \frac{A'G}{GC} = \frac{C'G}{GM} = 2$$

Gọi N là trung điểm của $B'C'$

Ta có K là trọng tâm của $\Delta A'B'C'$ nên

$$\frac{A'K}{A'N} = 2 \Rightarrow \frac{A'G}{GC} = \frac{A'K}{A'N} \Rightarrow GK \parallel CN.$$

Vậy $GK \parallel CN \subset (BCC'B') \Rightarrow GK \parallel (BCC'B')$.

$$45. a) \text{ Ta có } \begin{cases} I \in (IJM) \cap (ABC) \\ AB \subset (ABC) \\ AB \parallel (IJM) \end{cases}$$

$$\Rightarrow (IJM) \cap (ABC) = IE \parallel AB, E \in BC.$$

Tương tự $(IJM) \cap (ABD) = JF \parallel AB, F \in BD$

Từ đó ta thấy $EF = (MIJ) \cap (BCD)$ mà

$$M \in (MIJ) \cap (BCD) \Rightarrow M \in EF.$$

Vậy tập hợp điểm M là đoạn EF .

b) Do $\begin{cases} IE \parallel AB \\ JF \parallel AB \end{cases}$ nên thiết diện $IEFJ$ là hình

thang.

Để thấy $JF = \frac{a}{3}, IE = \frac{a}{2}$. Áp dụng định lí

$$\begin{aligned} \text{Cosin ta có } IJ^2 &= AI^2 + AJ^2 - 2AI \cdot AJ \cos 60^\circ \\ &= \frac{a^2}{4} + \frac{4a^2}{9} - 2 \cdot \frac{a}{2} \cdot \frac{2a}{3} \cdot \frac{1}{2} = \frac{13a^2}{36}. \end{aligned}$$

Tương tự ta cũng có $IE^2 = \frac{13a^2}{36}$, do đó $IEFJ$ là hình thang cân và không khó

khăn gì ta có thể tính được diện tích thiết diện là $S = \frac{a^2 5\sqrt{51}}{144}$.

